

Viss notiek...

Laikraksts skolēniem, vecākiem,
skolotājiem

2019. gada marts, nr. 33

1904
SALDUS
PAMATSKOLA

Tādi esam!

Ļoti rosīgs aizritējis otrā semestra pirmais posms ne tikai skolēniem, bet arī pedagogiem. Esam daudz mācījušies, organizējot skolēniem aizraujošas mācību stundas, kas balstītas kompetencēs.

Projektā par **kompetenču pieeju** mācību saturā skolēni izmantojuši daudzveidīgas mācīšanās iespējas un praktisku darbību ārpusskolas vidē. **Latvijas skolas somas** aktivitātēs skolēni papildinājuši mācību stundā gūtās zināšanas un prasmes, mācoties sasaistīt tās ar reālo dzīvi. **Karjeras atbalsta programmas** darbnīcās skolēni attīstījuši loģisko domāšanu un sadarbības prasmes, apzinoties savas spējas noteiktā jomā. **Erasmus+** projektos skolēniem ir pilnveidotas valodu, sociālās un komunikācijas prasmes.

Tas nozīmē, ka tiek sekmēta sadarbība starp mācību priekšmetu skolotājiem, skolēniem un citiem sadarbības partneriem, lai tuvinātu mācības mūsdienu mainīgajai videi. Nākotnes izglītības – Skola 2030 - stratēģija, kas saistīta ar izmaiņām mācību procesā, mācīšanās pieejas maiņu, mūsu skolā jau pakāpeniski tiek īstenota. Visi esam atbildīgi par kopīgi plānoto sasniedzamo rezultātu.

Direktores vietniece mācību jomā Gita Leja.

Šajā numurā:

- # kas jauns mācību stundās
- # lepojamies ar sasniegumiem
- # intervijas ar sporta skolotājām
- # kā sagatavoties **Lieldienām**
- # **karjeras** aktivitātes
- # ko esam paveikuši **Skolas somā**

Literatūras stunda 8.b klasei skolas pagrabiņā: A.Čaka dzejas performance.

*Latvijas skolas somas aktivitāte
8. klasēm „Kas ir teātris?”*

← Mācību stunda par valsts
simboliem 2.a klasei Kapelleru namā

Intervija ar sporta skolotāju Lāsmu Rumpi

Pastāstiet, kāpēc Jūs izvēlējāties kļūt par sporta skolotāju? Es bērnībā mēdzu apgalvot, ka nekad nekļūšu par skolotāju, bet ceļš tomēr ir vedis uz sporta skolotājas amatu. Aizgāju mācīties uz Latvijas Universitāti Pedagoģijas un psiholoģijas fakultātes Veselības un sporta katedru, jo vienkārši patika sports! Pēc augstskolas beigšanas audzināju meitu un skolā darbu nemeklēju, bet skola atrada mani. Sākotnēji mācīju arī vēsturi un ģeogrāfiju. **Kādi ir Jūsu lielākie sasniegumi sportā?** Kad mācījos vidusskolā, iekļuvu Latvijas jauniešu vieglatlētikas izlasē un metu šķēpu. Esmu piedalījies arī pieaugušo grupā šķēpmešanā – Latvijas čempionātā ieguvi 3.vietu. Piedalos arī Latvijas veterānu sacensībās, tajās esmu gan metusi šķēpu, gan grūdusi lodi, gan spēlējusi basketbolu kopā ar mūsu skolas

skolotājām Aivu Greitāni un Daci Susekli. Veterānu sacensībās augstākais rezultāts basketbolā bija 2.vieta, bet šķēpa mešanā parasti bija 1.vietas un lodes grūšanā – 2. un 3.vietas. **Kādas rakstura īpašības, Jūsprāt, sports palīdz nostiprināt?** Drosmi, laika plānošanu, mērķtiecību, atbildību, neatlaidību un sadarbību, nebaidīties no neveiksmēm un priecāties par sasniegumiem. **Kas Jūs iepriecina sporta skolotājas darbā?** Audzēkņu sasniegumi mācību stundās un sacensībās un pozitīva attieksme. **Kas jūs sarūgtina sporta skolotājas darbā?** Negatīva attieksme, negribēšana darīt un mānīšanās. **Ar ko Jūs nodarbojaties brīvajā laikā?** Spēlēju volejbolu gan telpās, gan vasarā āra laukumos. Ļoti patīk sēņot. Patīk aktīvs dzīvesveids, patīk ceļot. **Kas Jums šķiet visgrūtākais sporta skolotājas darbā?** Ieinteresēt visus bērnus.

Intervēja Diāna Ābelniece, Paula Šteina.

Foto no skolotājas arhīva.

Mīļākā grāmata: A. Dimā. "Grāfs Monte Kristo."

Mīļākā filma: "Spoks."

Iecienītākie TV raidījumi: "Tortes studija", sporta pārraides un kriminālās filmas.

Ēdienu top 3: zirņu biezenis, jūras veltes, biezpiena ēdieni.

Iecienītākā mūzika: "Prāta vētra".

Mīļākie ziedi: Frēzijas.

Intervija ar sporta skolotāju Līvu Štameri

Mīļākā grāmata: Bībele.

Mīļākā filma: „Emīla nedarbi”, „Savvaļā”/”In to the wild”, „Atmaksāt ar labu”/”Pay it forward” - ļoooooti laba-iesaku!!!!

Iecienītākie TV raidījumi: Dokumentālās filmas pa LTV7 vai LTV1 - par dabu un par dzīvniekiem; vēl man patīk Jāņa Skuteļa „Pusnakts šovs septiņos”.

Ēdienu top 3: Biezpiena sierīņš "Kārums", nektarīni un persiki, un vispār augļi, pelēkie zirņi ar speķi. **Iecienītākā mūzika:** Patīk visāda... galvenais, lai nav tāda, kas rada sliktu garastāvokli.

Mīļākie ziedi: Man nepatīk, ka man dāvina puķes (lieki izdota nauda tā ir). Bet kā puķe dārzā man patīk saulespuķe!

Pastāstiet, kāpēc Jūs izvēlējāties kļūt par sporta skolotāju? Es savu ikdienu un dzīvi nevaru iedomāties bez sporta, tāpēc, beidzot vidusskolu, gribēju mācības turpināt Latvijas Sporta un Pedagoģijas akadēmijā Rīgā, kur iestājos mācīties par basketbola vecāko treneri un sporta skolotāju. Jau kopš mazotnes patīcis viss, kas saistīts ar sportu. Prieks, ka diži nebija jālauza galva, ko iet studēt pēc vidusskolas. Sekoju savai interesei un tam, kas patīk, - un esmu laimīga par savu izvēli, par savu profesiju! **Kādi ir Jūsu lielākie sasniegumi sportā?** 3. vieta Latvijā 2002. gadā dzimušajām meitenēm, 2015. gadā (trenere); 5. vieta LSPA distanču slēpošanā, 5km distancē, 50 cilvēku konkurencē, 2013. gadā; 5. vieta LSPA Orientēšanās sacensībās, 50 cilvēku konkurencē, 2012. gadā; 2009. gadā, 1. vieta Kurzemes novadā Basketbolā (spēlētāja); 3. vieta Latvijā, 2006. gadā (spēlētāja); 2. vieta Latvijā, 2001. gadā (spēlētāja). **Kādas rakstura īpašība, Jūsprāt, sports palīdz nostiprināt?** Disciplīnu, cīņassparu, spēju pieņemt situāciju un tikt ar to galā. Prasmi sadarboties un komunicēt ar cilvēkiem. **Kas Jūs iepriecina sporta skolotājas darbā?** Mani iepriecina bērnu patiesums un

īstums. Bērnu prieks kustēties. Vēl mani iepriecina, ja bērniem pēc sporta stundas ir sārti vaigi un mirdz acis. Un vēl tas, ja redzu, ka viņi ir apguvuši kaut ko jaunu. **Kas jūs sarūgtina sporta skolotājas darbā?** Sarūgtina tas, ja negrib sportot, ja labāk grib sēdēt malā. Sarūgtina tas, ka ārsti atbrīvo no sporta stundām, ja ir neliela trauma vai slimība, tā teikt, ārsti uztaisa bērnus par "slimajiem" vai "invalidiem". **Ar ko Jūs nodarbojaties brīvajā laikā?** Brīvajā laikā braucu ar riteni, apmeklēju nodarbības par veselīgu un sabalansētu uzturu, eju skriet un peldēt. Ziemā slēpoju, vasarā skrituļoju. Ļoti patīk ceļot un atrasties dabā. **Kas jums šķiet visgrūtākais sporta skolotājas darbā?** Viss ir tik grūti, cik tu to pats uzskati. Ja domāsi, ka viss ir viegli, tad tā arī būs! Viss ir mūsu attieksmē. Veseliem cilvēkiem, ar veselu galvu, divām rokām un kājām viss ir pa spēkam. Ir daudz skolēnu, kam ir dotības un liela interese par sportu, un viņi paši jau daudz prot un dara. Tas priecē. Protams, liela daļa arī jāmotivē un jāieinteresē sportot.

Intervēja Diāna Ābelniece, Paula Šteina.

Foto Dace Susekle.

Sasniegumi sportā – NBA fināls

Par uzvaru NBA junioru līgas sacensībās „Arēnā Rīga” cīnījās skolas 5.-6. klašu skolēnu jauktā komanda. Otro gadu pēc kārtas palikām **2.vietā**. Tās dalībnieki ir arī sporta skolas audzēkņi un ar basketbolu nodarbojas jau no pirmās klases. Pamatus meitenēm basketbolā likusi trenere un mūsu skolas sporta skolotāja Līva Štamere, bet zēniem – treneris Gints Friķis. Paldies mūsu sporta skolotājam Lāsmam Rumpem par iniciatīvu sadarboties ar zēnu treneri un piedalīties vērienīgajās sacensībās, nesot Saldus

Basketbola rezultāti Saldus novadā

1.vieta – 3.-5. klašu zēniem un meitenēm. **Zēnu komandā** spēlēja Rūdis Banzens, Markuss Brūveris, Reinis Gustavs Čukna, Patriks Daubaris, Reinis Hartmanis, Aleksis Brinčiks, Inguss Burke,

pamatskolas vārdu ārpus mūsu novada. Komandā spēlēja: Elvīsa Prudskaja, Līva Hermane, Rēzija Čukna, Evelīna Glāziņa, Patriks Daubaris, Aleksis Brinčiks, Rihards Sergējvs, Reinis Hartmanis, Rūdis Banzens, Edžus Krūmiņš, Markuss Brūveris. Paldies jāsaņem arī laukuma 6.spēlētājam - mūsu līdzjutējiem, kas ar plakātiem un bungām atbalstīja savus klasesbiedrus. *Informāciju sagatavoja Dace Susekle.*

Rihards Sergējvs, Edžus Krūmiņš. **Meiteņu komanda** - Līva Hermane, Evelīna Glāziņa, Annija Anna Birziņa, Evelīna Balgalve, Monta Miķelsone, Viktorija Leimane, Kristiāna Albīne, Karīna Albīne, Una Žerebcova.

1.vieta- 6.-7. un 8.-9.klašu **meiteņu** komandām. **6.-7. klašu komandā** spēlēja Rēzija Grēta Čukna, Elvīsa Prudskaja, Dženifera Rieksta, Sofija Kaļmuka, Jasmīna Dmitrijeva, Melisa Dīķe, Monta Butkeviča, Alise Brinčika. **8.-9. klašu komandā** spēlēja Keita Mickus, Karīna Keita Koreņika, Paula Mikalauska, Annija Mačukāne, Agnese Štencele, Monta Januševska, Laura Bruže, Melānija Grīnberga, Evelīna Paula Upeniece.

2.vieta – 6.-7. un 8.-9. klašu **zēniem**. **6.-7. klašu komandā** spēlēja Rolands Bitenieks, Robins Rumpis, Aksels Januševskis, Ralfs Celitāns, Artūrs Virts, Dāvis Zaķis, Rainers Koreņiks, Mārtiņš Cālītis, Emīls Griķis. **8.-9.klašu komandā** spēlēja Jānis Zaķis, Alens Beķers, Tomass Reinholds, Matīss Pauls Zīrups, Robins

Daļeckis, Intars Prūsis, Renārs Želvis, Roberts Vītols.

3.vieta – 3.-5.klašu **2.komandas zēniem**. Dalībnieki - Ralfs Reinis, Valters Liģeiķis, Kristiāns Dziedātājs, Arturs Raljans, Jānis Rieksts, Patriks Ķēpulis, Elans Balgalvis, Markuss Pūce.

Vieglatlētikas rezultāti

5.vieta - Bērnu **vieglatlētikas** festivālā **Kurzemes reģionā** 2. klasēm. Komandas dalībnieki: Ernests Dēnavs, Sabīne Gaile, Toms Sviķis, Rainers Čunka, Sebastiāns Miezītis, Aleksa Slīpiņa, Katrīna Povšaka, Beāte Hertele, Arta Šteina, Renārs Zadovskis.

Informāciju sagatavoja sporta skolotāja Lāsma Rumpe

Sasniegumi mācību darbā - olimpiādes

Starpnovadu **mājturības un tehnoloģiju** II olimpiāde 6.-7. klasēm - **3.vieta** Raineram Koreņikam; **Atzinība** - Vestardam Aleksandram Strautārem. 8.-9. klašu grupā **2.vieta** Ralfam Donim, **Atzinība** Tomam Kaļvam. Skolotājs Andis Ozolnieks.

Starpnovadu **angļu valodas** olimpiāde 8.- 9. klasēm - **3.vieta** Danielai Odrijai Solovjovai. Skolotāja Evita Dureika.

Starpnovadu **bioloģijas** olimpiāde 9. klasēm - **3.vieta** Diānai Lasmanei; **Atzinība** – Līnai Kristiānai Melbārdei. Skolotāja Ruta Tuča.

Novada **mājturības un tehnoloģiju I** konkurss 7.klasēm **1.vieta** Dženiferai Riekstai un Sofijai Kaļmukai. Skolotāja Ilze Sīle.

Starpnovadu **krievu valodas** izteiksmīgās runas konkurss -**3.pakāpe** Montai Januševskai un Danielai Danenbergsoni. Skolotāja Daina Baha.

Starpnovadu **matemātikas** olimpiādē **2.vieta** Annijai Žundai 9. klašu grupā, skolotāja Inese

Lagzdiņa; **3.vieta** Dženiferai Riekstai 7.klašu grupā, skolotāja Anna Ivaščenko.

Saldus novada **vizuālās mākslas** olimpiādē **2.vieta** Līnai Kristiānai Melbārdei (9.a), **Atzinība** Tīnai Laimai Leitei (7.a), skolotāja Dace Eglīte-Zīrupa; **2.vieta** Paulai Priedei (2.a), **3.vieta** Beātei Hertelei (2.a), skolotāja Kristīne Novicāne; **3. vieta** Alisei Vasiļevskai (4.a), skolotāja Aiva Greitāne.

Saldus novada **matemātikas** olimpiādē 1.-4. klasei **1.vieta** Kristeram Bimšteīnam (1.a), skolotāja Rasa Štromane, Raineram Čunkam (2.a), skolotāja Judīte Ukavica; **2.vieta** Evelīnai Tunēnai (3.a), skolotāja Līga Pērkona; **3.vieta** Ernestam Fogelim (1.a), skolotāja Rasa Štromane; **Atzinība** Alisei Vasiļevskai (4.a), skolotāja Aiva Greitāne.

Informāciju sagatavoja skolas mācību pārzine Gita Leja.

Konkursi

„**Brocēnu četrčiņa - Latvijai 100!**” - starpnovadu konkursā 9.klasēm **1.vieta** 9.a klases komandai (Annija Žunda, Anna Mētere, Diāna Lasmane, Ralfs Donis.); 9.b klases komandai **Pateicība** un 6.vieta. Komandā startēja Agnese Štencele, Laura Bruže, Daniela

Danenbergsone, Mairis Kraiņevs. **Individuālajā** konkurencē Agnese Štencele izcīnīja **2.vietu**.

„**Balsis**”, vokālās mūzikas konkursā Saldus novadā **1.vieta** 5.-6. klašu ansamblim. Vadītāja – mūzikas skolotāja Iveta Logina. 6. martā ansamblis piedalījās konkursā „Balsis” **Talsos**, kur ieguva **2.pakāpes** diplomu ar 38,65 punktiem.

Ansamblis kopā ar skolotāju I. Loginu un žūriju Saldū.

Foto Dace Susekle.

Karjeras izglītībā

Tehniski radošas darbnīcas

16.janvārī 5.-9. klašu skolēniem **SIA**

„**Aspired**” vadīja tehniski radošās darbnīcas, ko finansē Valsts izglītības attīstība aģentūra.

Stāsta Megija Zeiberga no 5.a klases: 5. klašu skolēni piedalījās nodarbībā **Ķīmiķis un burbuļbumba**. Iepazinām ķīmiķa profesiju, un uzzinājām, ka tā ir sarežģīta. Mums pastāstīja par nepieciešamo izglītību, prasmēm, mācību priekšmetiem un īpašībām, kādām jāpiemīt, lai kļūtu par ķīmiķi. Uzzinājām, ka ķīmiķi eksperimentē un veido jaunas zāles, strādā laboratorijās. Mums pastāstīja, kādās profesijās var strādāt ķīmiķis. Mēs gatavojām vannas bumbu no dzeramās sodas, citronskābes, kukurūzas cietes, eļļas un sausajām piedevām.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Varēja veidot bumbu gan baltu, gan rozā. Vannas bumbai pievienojām arī dažādas smaržīgas tējas. Pagatavoto burbuļbumbu iesaiņojām. Darbnīca mums ļoti patika.

7.klašu skolēni piedalījās darbnīcā **“Fiziķa efekts”**, tajā skolēni apspēlēja Rūba Goldberga mašīnas principu – kaut ko pavisam vienkāršu izdarīt pēc iespējas sarežģītāk, izmantojot spēku un inerci. Komandu spēlē **“Domino efekts”** skolēni patiesi iesaistījās ar lielu aizrautību, radošu izdomu, pacietību, izdomu un prieku par galarezultātu. Skolēnu uzdevums bija izveidot bumbiņai šķēršļu joslu, lai tā sasniegtu rezultātu.

8.klašu skolēni piedalījās darbnīcā “**Java programmētājs**” - aizraujošā un unikālā lielformāta grīdas spēlē, kuras misija ir rosināt skolēnus interesēties par tehniskajām nozarēm. Spēlē skolēni attīstīja loģiskās un kritiskās domāšanas prasmes, kas nepieciešamas, lai kļūtu par programmētāju. Spēlē skolēni izmantoja iepriekš gūtās zināšanas matemātikā, informātikā, sociālajās zinībās. Spēle nostiprināja prasmi saskatīt gatava algoritma lietojumu, programmēšanas principus, iepazīstināja ar java programmēšanas valodu un deva iespēju skolēniem novērtēt savas nākotnes karjeras iespējas programmēšanas jomā.

Ideālā karjeras recepte: Gribru! Varu! Vajag!

Ēnu dienā piedalījās 27 skolēni no 7.-9. klasei. Skolēni ēnoja Saldus un Brocēnu novada pašvaldībā, bērnudārzos, sporta skolā, slimnīcā, Dienas centrā, Cemex. Jauniešu interesēja tādas profesijas kā laborants, vetārsts, pedagogs, psihologs, audzinātāja, zobārsta asistents, IT speciālists, konditors, radio raidījumu vadītājs. *Dace Susekle, direktores vietniece audzināšanas jomā.*

28. februārī 7.-8. klašu skolēniem nodarbību vadīja SIA „Amber Puzzle” vadītāja, psiholoģe, karjeras konsultante Agita Šmitiņa. **Gribu, varu, vajag** - tā ir ideālā karjeras izvēles recepte, kuru izprotot jaunieši var vieglāk izdarīt savas profesionālās izvēles. Nodarbībā skolēni izvirzīja karjeras mērķi, analizēja savas stiprās un vājās puses, ieskicējot nākotnes karjeras vīziju.

Janvārī skolā pie 6.-9. klašu skolēniem ciemojās **folkloras kopa "Vilkači"** ar izglītojošu koncertprogrammu. Tajā tika dziedātas latviešu tautas dziesmas, kurās atspoguļojas latvieša dzīves ritums, karavīru tikumi, tēvzemes mīlestība un pašreizējā cīņa par brīvību. Muzikālajā pavadījumā tika izmantoti tradicionālie instrumenti – kokle, dūdas, vargāns, ģitāra, stabules, celma bunga, taure un dažādas perkusijas. Tērpi skolēnos raisīja īpašu interesi, jo tie darināti pēc Latvijas teritorijas arheoloģisko atradumu parauga materiāliem, kuri datēti ar vēlo dzelzs laikmetu. "Vilkaču" misija, apceļojot Latvijas skolas, ir nacionālpatriotisma audzināšana.

Februārī 1.-2. klašu skolēni noskatījās aizraujošu Zīmējumu teātra izrādi „Vilks”. Tās laikā notikumos un darbībās tika iesaistīti arī skolēni,

noslēgumā katrs varēja zīmēt uz lielās lapas. Kamēr aktieri stāstīja un iejutās tēlu lomās, uz lielas papīra lapas improvizētās skatuves aizmugurē māksliniece zīmēja to, ko attēloja aktieri uz skatuves. Lielais mākslas kopdarbs šobrīd atrodas skolas 3.stāva gaitenī pie sienas.

Skolēnu uzdevums pēc Skolas somas pasākuma noskatīšanās izveidot tā dienasgrāmatu, kurā atspoguļot piedzīvotās aktivitātes aprakstu, vizualizāciju, zīmējumu, interviju, komentārus par spilgtākajiem iespaidiem, pārdomas u. tml.

Piedāvājam nelieli ieskatu, kā tas izdevies pēc folkloras kopas „Vilkači” viesošanās skolā. Nākotnē plānojam aktivitāšu apkopojumus ievietot arī skolas mājas lapā. *Aiva Bundzena-Ervika, Skolas somas koordinatore.*

Vilkači

Šī koncertprogramma ir interesanta. Izaugoties skaidrības sūdzēja pāve kormer pastāstīja par lauku dzīvi un ieroču izmantošanu. Parādīja arheoloģiskos tautas tērpus, Vilka čūka un vīdētājus. Precīzām sievietēm un vīriešiem bija gaumīgas. Lai varētu

Instrumenti

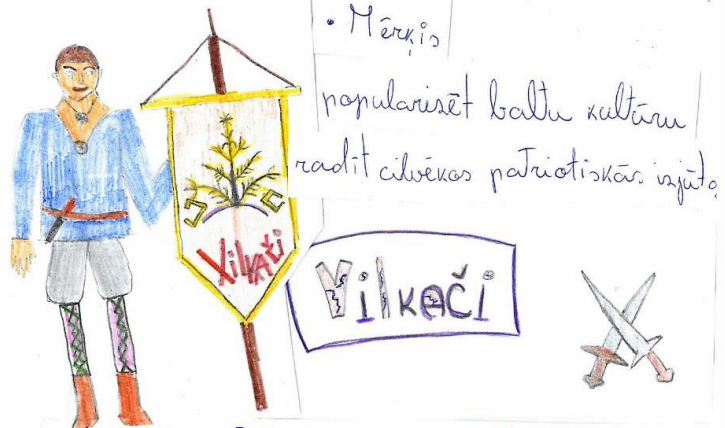
- Kokle
- Gīga
- Celmu bungas
- Stabule
- Dūdas
- Čabuli
- Kociņi
- Tauve
- Vargāns
- Pekusijas

Gīga

ZOBENS

Pasākums bija lietišķs un pārdomu pilns.

Izglītojoša koncertprogramma
Folkloras un seno cīņu kopa VILKAČI
PIRMS
 Saldus pamatskola 11.01.2019.

Mērķis
 popularizēt baltu kultūru
 radīt cilvēkus patriotiskās izjūtas

Dibināta 2000.gadā. "Ar sauli zobenā un pērkonu sirdī!" Šie vārdi nāk no senātes, un sodien tos, jo sauli skandē folkloras un seno cīņu kopa "Vilkači". Sākotnēji tie bija tikai pāris pušu, kas vienotās sargāt kopīgi Latvijas senādu mantojumu un vēsturi, bet tagad jau pāri divdesmit. "Vilkači" aktīvi piedalās dažādos festivālos. "Vilkači" nodarbojas ar Vēla dzelzslaukmeta (9.-13.gs) rekonstrukciju laiku. Šobrīd klubā piedalās dziedātāji, cīņtāji, amatnieki.

Izglītojoša koncertprogramma
Folkloras un seno cīņu kopa VILKAČI
 Saldus pamatskola 11.01.2019.

Tur bija 5 cilvēki, kuri dziedāja karaunus dziesmas un rādīja senlaicīgus ieročus. Viņiem bija ļoti interesanti tēpi. Viņi spēlēja senlaicīgus mūzikas instrumentus.

Ieroči

(Zobens)

(Nazijs)

(Lūkas varzags)

Mūzikas instrumenti un tēpi

(KAZAS DŪDAS)

(Kociņi)

(KOKLE)

(Čabuli)

Man patika šis pasākums, jo es uzzināju to, kādus instrumentus viņi izmantoja, kādas dziesmas dziedāja (par mīlestību, par patriotismu, par karu u.t.t.).

Harmīna Dmitrijeva 7.b

MŪZIKAS INSTRUMENTI

Stučcināmais ogleņu instruments
 Katrām bijušas 6-9 stigas vēlāk arī varēja par 10.

KURZEMES KOKLES

Vienstūķis. Satāv no goveņa, no tālākiem sāņņofota vai salīmēta, taisnstūrveidīga korpusa.

GĪGA

pusamais mūzikas instruments, raksturīga gaisa tilpna un mēliņu skaņu stabule.

DŪDAS

Cumulētās veida pusamais mūzikas instruments.

STABULE

Tematiskais pielikums – Lieldienas

Tradīcijas Olu krāsošana: pavasara saulgriežu simbols ir ola, apzīmējot saules gaismu, jaunu dzīvību un pilnību. Neatņemama šo svētku tradīcija ir olu krāsošana, kad tās, ietītas dažādos zaļumos, garšaugos un vārītas sīpolu mizās, mellenēs vai upeņu sulā, pārtop par krāšņiem mākslas darbiem. Senlatvieši ticēja, ka šis process veicina labu satikšanu ģimenē. **Kā nokrāsot viskaistāko Lieldienu olu?** Neparastākus **zaļu krāsu tonus** iegūsi, ja izmantosi samteņu ziedus, nātres, piparmētras vai pelašķu novārījumus. **Zilas krāsas** olas iegūsi, ja izmantosi sarkano kāpostu, mellenes, aronijas vai upeņu novārījumu. **Brūnu** no sīpolu mizām, valriekstu čaumalām un melnās tējas, **oranžu** no kumelītēm, safrāna un kliņģerītēm, **dzeltenu** no gundegām, **lillā** no bietēm un etiķa, kā arī sarkanā kāposta, savukārt, **zaļo** krāsu var iegūt arī no spinātiem. Latviešiem vispopulārākais krāsošanas veids ir sīpolu mizas. Interesantus rakstus uz olas čaumalas var iegūt, piesienot tām pirms vārīšanas pūpolus, vizbulītes, grūbas, rīsus un citus augus vai graudus. Arī bērzu lapiņas, egļu skuju, kadiķu zarus, sūnas, mizas un citas dabas veltes radīs skaistus rakstus.

Mutes mazgāšana tekošā ūdenī: vai vēlies vairot savu skaistumu, veselību un enerģiju? Lieldienas tam ir īstais laiks! Šis ir dabas atmodas laiks, kad tā atgūstas no ziemas miega, pilna možuma un enerģijas, spējot ar to dalīties arī ar mums. Svētku rītā agri jāceļas, lai redzētu saules uzausānu un jāskrien uz tuvāko tekoša ūdens vietu, kur tas tek pret sauli, un jānomazgā seja! Ja gribi, lai tavi vaigi zied kā rozes – pirms saullēkta apēd vismaz 13 dzērvenes.

Olu meklēšana: mitoloģiskais svētku tēls – zaķis Lieldienu rītā apciemo gandrīz ikvienu ģimeni ar bērniem, lai tiem dāvinātu saldumus un dažādus nieciņus. Taču vispirms mazākajiem ģimenes locekļiem jāņem rokā groziņš un jāiet meklēt zaķa izdētās, krāsainās olas!

Olu kaujas: svētku simboli ir atrasti un nu ir pienācis laiks noskaidrot, kuram ģimenes pārstāvim paveicies visstiprākā ola, laiks kaujām! Vispirms vienojieties par spēles noteikumiem, piemēram, ar kuru galu sitīsieties. Sens ticējums vēsta, ka tam, kuram šī ola ir visstiprākā – ilgi dzīvos! Tas, kurš uzvar kaujā, patur sakauto sev, lai vēlāk redzētu un izvērtētu, kurš bijis visveiksmīgākais. Taču, ja tās sanākušas īpaši skaistas un ir žēl tās sasist, ar olām šajā dienā mēdz arī mainīties! Mielojoties ar šo svētku simbolu, neaizmirsti uzbērt tai sāli, jo pretējā gadījumā turpmākajā gadā nāksies daudz melot.

Olu ripināšana: šai atrakcijai nepieciešamas olas, dažādi kārumi un rene, piemēram, dēlis ar maliņām, pa kuru olas ripināt. Šī ir spēle, kurā vispirms uz zemes dažādās vietās saliek olas un gardumus, tad lieli un mazi ripina pa dēlīti olu, ja tā pieskaras kādai citai vai kārumam, tas pienākas ripinātājam, savukārt, ja neskar nevienu no šīm lietām, tā paliek spēles laukumā.

Šūpošanās: Lieldienās ikkatram ir kārtīgi jāizšūpojas, lai vasarā odi un dunduri nekož, un turpmākais gads būtu veiksmīgs un laimīgs! Sens ticējums vēsta, ka, ja kāds nešūpojas, to ļaunie gari pārmāca. Šajos svētkos pieņemts šūpoties arī tāpēc, lai izklīstu mākoņi un nebūtu lietaina vasara, kā arī, lai nākamajā gadā nenāktu miegs! **Laika vērošana:** šī ir īstā diena, lai prognozētu, kāds laiks būs vasarā. Ja līst lietus, tad turpmāk šie nokrišņi gaidāmi katru svētdienu līdz pat pašiem Vasarsvētkiem. Tāpat, ja šajā dienā vārdes lec pār ceļu – būs lietaina vasara. Savukārt, ja Lieldienu rītā saule uzlec spilgta – būs karsta vasara.

Nav būtiski, vai ievērosi visas šīs tradīcijas vai tikai dažas no tām. Būtiskākais ir laika pavadīšana kopā ar sev vistuvākajiem.

Mūsu kaimiņi lietuvieši olu apzīmēšanā ir nepārspējami mākslinieki. Lai iegūtu šādas olas, tās pirms krāsošanas apzīmē ar karstu bišu vasku. Sagatavo īpašu metāla irbulīti ar ieapaļu galu, iemērc to karstā vaskā un pamazām zīmē uz olas visdažādākos rakstus. Pēc tam liek sīpolu mizu novārījumā. Gatavas olas būs sīpolu dzeltenbrūnā krāsā, bet vietā, kur bijis vasks, ola nenokrāsosies un iegūs skaistu musturu. Tiesa gan, katliņš gan būs pēc tam ļoti netīrs. Pamēģiniet!

Skolotājas Daces Susekles olu krāsošanas metode ir šāda: ietinu olu dzeltenā un sarkanā sīpola mizās, ievīkstu to kaprona zeķē, lai mizas nemūk nost, un vāru to melleņu zaptē. Ola iznāk brīnišķīgās krāsās!

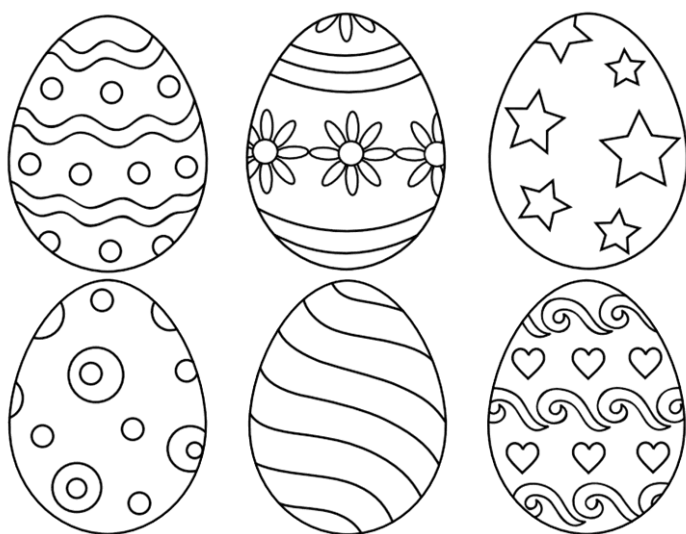

Vai ticēt Lieldienu ticējumiem?

- Lieldienās bērniem vajag ēst daudz olu, lai augtu apaļi kā olas.
- Ja Lieldienas olu čaulas nejauši kājām samīn, tad tai mājā ļaudis nemierā dzīvos.
- Lieldienas priekšvakarā durvis nosprauda ar pīlādžu zariem, lai ļaunie gari netiek iekšā.
- Lai mājās nebūtu odu un knišļu, tad Lieldienas rītā jāsaslauka druskas no galda un jānes pāri robežai.
- Kurš Lieldienas rītā visagrāk uzceļas, tas visu vasaru neaizgulēsies.
- Cik dienu ar rasu būs pirms Lieldienām - tikpat daudz būs arī salnu pēc tam.
- Lieldienas rītā nedrīkst istabā uguni kurt, lai pērkons neiespertu.
- Kas olu ēd bez sāls, tas visu vasaru melos.

Uzmini nu!

- Maza, maza mājiņa - ne logu, ne durvju. Atbilde: alo
- Kas divreiz piedzimst? Atbilde: silāc
- Pieši ir - jātnieks nav laiku rāda - pulkstenis nav. Atbilde: siliag
- Debesīs stāv, zemi silda. Atbilde: eluas
- Kungs sēd pilī bez logiem, bez durvīm. Atbilde: silāc ālo
- Kas rāda visas lietas, pati tās nezinādama? Atbilde: amsiag
- No rīta puses sagšu auž. Atbilde: amsiag
- Viena abriņa, divēja mīkla. Atbilde: alo

Izkrāso!

Tematisko pielikumu sagatavoja Evika Ulmane, Diāna Ābelniece, Keita Āmare un skolotāja Dace Susekle